

mert a jóhiszemű igénylő, kitől a végrehajtást szenvedő esetleg jogellenesen ragadta el a foglalás tárgyát, nem részesíthető egyenlő elbánásban a fiktív igénnyel fellépő rokonnal vagy üzletbaráttal.

Végül lényeges momentum annak elbirálása is, hogy mennyiben növelte a végrehajtást szenvedő javára az igénylő részéről biztosított használati vagy más hasonló jog, az adós hitelképességét s mennyiben befolyásolta a adósnak jelentékeny értékű s látszólag saját tulajdonát képező lakása, áruraktára, vagy egyéb készlete volt, mert hiszen, ha a hitelező tudja, hogy a kecségtető hitelfedezet nem valóságos fedezet, hanem csak Potemkin-berendezés, úgy nem ad hitelt, nem engedi magát megtéveszteni. Ez a kérdés már a büntetőjog mesgyéjén mozog, s az igénylő rosszhiszemű volta esetleg a végrehajtási csalásban vagy a hitelezési csalásban való bűnrészség-jellegét öltheti fel; éppen ezért szükséges azonban már a polgári eljárás keretében is a használati érték megállapítása s az ingóknak a zár alól való feloldása alkalmával azt megfelelő szigorral venni tekintetbe.

Mindezeknek a gondolatoknak a végrehajtási eljárás készülő reformja kapcsán szükséges megszivvelése indokolná azt, hogy az illetékes tényezők a kifejtett kérdésekkel minél behatóbban foglalkozzanak.

Dr. Wagner György.

Törvényhatóság magánjogi felelőssége. Egy vidéki város szabályrendeletet alkotott a hirdetéseknek a város területén való közzétételére „és a szabályrendelet elvonta egy hirdetési vállalkozónak odáig iparigazolvány alapján gyakorolt iparjogát“. A vállalkozó az iparjog elvonásáért kártérítési pert tett folyamatba a város ellen. Az elsőbíróság elutasító ítélete után a kir. ítélőtábla alperes kártérítési felelősségét megállapította. A benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Kuria P. VI. 1038/1928. sz. ítéletével elutasította.

A Kuria hivatalból is vizsgálván a polgári bíróságok hatáskörét, kimondotta, hogy a kereset alapja nem a törvényhatóság intézkedésének érvénytelensége, hanem az iparjog egyébként jogos hatósági jogi intézkedéssel történt elvonása; kimondotta, hogy ez az igény a polgári bíróság előtt érvényesíthető.

Érdemben a 40. számú teljes ülési határozatra utalással kimondja az ítélet, hogy bár a közttestületnek joga van a törvény határain belül szükség esetére is közérdekből vagyongyokokat is megszüntetni vagy korlátozni, de eltérő rendelkezés híján csak kártérítés mellett.

Grosschmid „megengedett kötelemszegés“ kategóriájának egyik esete megnyilvánulásával állunk szemben. Ezen a kártérítési kötelezettségen nem változtat az sem, hogy törvényes hatáskörön belül eszközölt hatósági intézkedésről van szó. Grosschmid szórendjének megfordításával: kötelemszegés, noha megengedett. Aminthogy az eljegyzéstől visszalépni is szabad — különben a H. T. I. §-a értelmetlen volna, mégis az indokolatlan visszalépés kártérítésre kötelez.

A Kuriának ez a döntése nem jelent újítást. Az eddigi gyakorlat is ezen a nyomon haladt. De amikor újabb időben törvényi rendelkezések és bírói gyakorlat is egyre szűkítik a polgári perut megengedhetőségét, egy ilyen ítéletnél mindig fellobban az „il y a des juges à Berlin“ öröme, amely egyben annál fájdalmasabbá teszi a közigazgatási hatáskörnek a bírói ut rovására történő tagítását.

Mellék szempont, de érdemes megemlíteni, hogy a Kuria a költségeket nemcsak megállapította, de alperest a felülvizsgálati költségek megfizetésében is marasztalta, mondván, hogy a kártérítés jogalapjára vonatkozó felülvizsgálati kérelem sikertelen, miért is a jogalap körül fölmerült költségek viselése az alperest az érvényszerűségekre vonatkozó döntéstől függetlenül terheli. Ügyvédi érdekből ez a döntés minden esetre kedvező, de egyrészt következetlen, hogy ha már költségekben marasztal, miért csupán a felülvizsgálati eljárás költségeire történt a marasztalás, mikor a Kuria indokolása is az „e körül felmerült költség“-ről beszél, ebbe tehát az alsó-bírói eljárási költség (de minden esetre annak egy része) belesik. Másrészt azonban elvi szempontból reá kell mutatni arra, hogy az összecszerűség tisztázása előtt, aligha lehet a költségkérdésben dönteni, ha csak a költségmegállapítást a bíróság el nem szakítja a megítélt összeg nagyságától, ami a mi költségmegállapító rendszerünkkel alig fér össze. B. S.

Felperességi jog átruházása. A bpesti kir. ítélőtáblának az az álláspontja, hogy a felek közt létrejött perjogi viszony nem szüntethető meg az egyik fél jogügyletével s így az alperes beleegyezése nélkül az eredeti felperes jogutódjaként ennek engedményese nem léphet be a perbe, hanem legfeljebb főbeavatkozási perben követelheti a maga részére azt a jogot, amely iránt a per folyik. (I. 10.883/1928.)

Ugy véljük, ez a felfogás anyagijogilag és perjogilag sem helytálló. Hogyan? Az általános jogszabály szerint bármely (nem személyhez kötött) követelésemet átengedményezhetem, s így természetesen a per alatt álló is. Az engedményes